

کتابشناسی شهرهای ایران

قسمت چهارم

بهرام قدیری

در شماره‌های گذشته این نشریه، ذیل عنوان «کتابشناسی شهرهای ایران» و ضمن معرفی اهداف و سر فصل‌های مندرج در کتابشناسی موصوف، بخشی از منابع تحقیق شهرهای ایران یا عناوین زیر در اختیار خوانندگان قرار گرفت:

- ۱) مآخذ اصلی در زمینه جغرافیای تاریخی ایران به ترتیب زمان تألیف.
- ۲) کتابشناسی کلیات جغرافیای تاریخی ایران.
- ۳) کتابشناسی شهرنشینی و شهرسازی ایران.
- ۴) فهرست کتابشناسی‌های موجود در زمینه معماری و شهرسازی ایران.
- ۵) کتابشناسی مدیریت شهرهای ایران.
- ۶) فهرست کتابشناسی‌های موجود در زمینه شهرهای ایران.

۷) «کتابشناسی موردی شهرهای ایران» که به ترتیب حروف الفبا و بر مبنای نام شهرهای ایران تنظیم گردیده است. به علت حجم زیاد این بخش از کار، در شماره‌های گذشته از کتابشناسی موردی شهرهای ایران حروف «آ»، «الف»، «ب» و «پ» معرفی شد و در این شماره حرف «ت» در معرض استفاده علاقمندان قرار می‌گیرد و انشاءالله در شماره‌های بعد، به تدریج سایر موارد معرفی خواهند شد.

تالش — طالش

تبریز :

- آنحولو : سفرنامه آنجوللو . در کتاب سفرنامه‌های ویزیان در ایران . ترجمه منوچهر امیری . تهران . خوارزمی . ۱۳۲۹
- ادیب الملک . عبدالعلی : دافع العروز . پاروزنامه سفر آذربایجان . به کوشش ایرج افشار . تهران . خوارزمی . ۱۳۲۹
- ارضع . رهسا (ارضع الدوله) : ایران دیروز . خاطرات پیرس ارفع (ارضع الدوله) . تهران . وزارت فرهنگ و هنر . ۱۳۲۵
- اوبن . اوزن : ایران امروز . ترجمه علی اصغر سیدی . تهران . وزارت . ۱۳۶۲
- باحثی . هوشنگ . در دیار آشنا . تهران . انتشارات چاپ ورور . برنا .
- باشا . یاریزی . محمد ابراهیم . از پاریز تا پاریس . هفت شهر . هفت حوش . هفت رنگ . تهران . امیرکبیر . ۱۳۵۱
- سایندر . هابری : سفرنامه هابری . ناپیدن . کردستان . سینا . تهران . ترجمه دکتر کریم الله افسر . تهران . انتشارات فرهنگسرا (پناولی) . ۱۳۷۰
- براون . اوارد : یکسال در میان ایرانیان . مطالعاتی در خصوص وضع زندگی و اخلاقی و روحیات ملت ... ترجمه و حواشی به قلم دیبج الله منصور . تهران . معرفت . ۱۳۲۲
- بروکس . هیرش . سفری به دربار سلطان صاحبقران (۱۸۶۱-۱۸۵۹ م) . ترجمه کردیچ . ۲ جلد . تهران . اطلاعات . ۱۳۶۷
- بن نان . چارلز اگوست . سفرنامه بن نان . ترجمه منصوره اتحادیه (نظام مانی) . تهران . سپهر . ۱۳۵۲
- بهراس . اکرم : تبریز از دیدگاه سیاحان خارجی در قرن هجدهم . تهران . وحید . ۱۳۵۶

- ترباس طباطبایی . جمال : نقش‌ها و نگاشته‌های مسجد کبود تبریز . تبریز . موزه آذربایجان شرقی . ۱۳۱۸
- نکساندرن . دریا بل . گشورک : ایئوپرسیکوم . گزارش سفرانی به دربار شاه عباس اول . ترجمه محمود تفضلی . تهران . بنیاد فرهنگ ایران . ۱۳۵۱
- جکسن . ابراهم . ویلیامز : سفرنامه جکسن . ایران در گذشته و حال . ترجمه منوچهر امیری و فریدون بدروی . تهران . خوارزمی . ۱۳۵۷
- جوادی . شعیب : تبریز و پیرامون تبریز . تبریز . بنیاد فرهنگی رضا پهلوی . ۱۳۵۰
- حسین زاده دلیر . کریم : طرح تحقیقی حاشیه نشینان تبریز . تبریز . دانشگاه تبریز . مؤسسه تحقیقات شهری وابسته به کمیته علوم انسانی جهاد دانشگاهی . ۱۳۶۱
- خانلو . منصور : تبریز قدیم . از کهن‌ترین ایام تاکنون . تبریز . مؤسسه انتشارات تلاش . ۱۳۶۲
- خلیلی عراقی . محمدرضا : خاطرات سفر آذربایجان و کردستان . تهران . چاپخانه ارشد . ۱۳۲۸
- دالساندری . ویجتو : سفرنامه ویجتو دالساندری . در کتاب سفرنامه‌های ویزیان در ایران . ترجمه منوچهر امیری . تهران . خوارزمی . ۱۳۲۹
- دلند . آندره دولیه : زیبایی‌های ایران . ترجمه دکتر محسن صبا . تهران . انجمن دوستداران کتاب . برنا .
- دیباج . اسماعیل (و) کارنگ . عبدالعلی : راهمنای شهر تبریز . تبریز . برنا . ۱۳۲۲
- دیولانوا . مادام ژان : سفرنامه ایران . گلده . شوش . ترجمه علی محمد فروزش . به کوشش بهرام فروزش . تهران . دانشگاه تهران . ۱۳۶۲
- دکا . جیسی : دنیروز . در شهرهای ایران . ج ۳ . به کوشش محمد یوسف کسایی . تهران . جهاد دانشگاهی . ۱۳۶۷
- ریچارد . فردریک چارلز : سفرنامه فردریچارد . ترجمه مهین دخت صبا . تهران . نگاه ترجمه و نشر کتاب . ۱۳۶۳

- ژوسر . پ . آمده : سافرت در ایران و ارمنستان . به انضمام جزوه‌ای در باره گیلان و مازندران . تهران . بنیاد فرهنگ ایران . ۱۳۲۷
- سجادی . ضیاءالدین : کوی سرخاب تبریز و مقبره الشعرا . تهران . انجمن آثار ملی . ۱۳۵۵
- سرای . حسین بن عبدالله : مخزن الوقایع . شرح مأموریت و مسافرت فرخ خان امین‌الدوله . به کوشش کسریم اسفندیار و قدرت الله روشنی (زعفرانلو) . تهران . دانشگاه تهران . ۱۳۲۲
- سرسی . کنت لوزان دو : ایران در ۱۸۳۹-۱۸۲۰ م . (۱۲۵۵-۱۲۵۶ ق. ه) . سفارت قسوق‌العماده کنت دوسری . ترجمه دکتر احسان اشرفی . تهران . مرکز نشر دانشگاهی . ۱۳۶۲
- سفرنامه بازرگان ویزیری در ایران : در کتاب سفرنامه‌های ویزیان در ایران . ترجمه منوچهر امیری . تهران . خوارزمی . ۱۳۲۹
- سونلیکف . پرنس الکسیس : سافرت به ایران . ترجمه دکتر محسن صبا . تهران . نگاه ترجمه و نشر کتاب . ۱۳۶۵
- سیاح محلاتی . حاج محمدعلی : خاطرات حاج سیاح یا دوره خوف و وحشت . به کوشش حمید سیاح . تهران . خوارزمی . ۱۳۵۶
- سیف الدوله . سلطان محمد : سفرنامه سیف‌الدوله . به تصحیح و تحشیه علی اکبر خدا پورست . تهران . شرنی . ۱۳۶۲
- شاردن . ژان : دایرة المعارف تمدن ایران . سیاحت نامه شاردن . ترجمه محمد عباسی . ۷ جلد . تهران . امیرکبیر . ۱۳۳۵-۱۳۳۵
- شیل . لیدی : خاطرات لیدی شیل . ترجمه حسین انونویان . تهران . نشر نو . ۱۳۶۲
- صالح شیروازی . محمد : سفرنامه میرزا صالح شیروازی . با مطالعه و همکاری و مقدمه اسماعیل راشین . تصحیح و دوباره نویسی از محمد شهرستانی . تهران . روزن . ۱۳۲۷
- علوی . احمد : خاطرات سفر ترکیه به سال ۱۳۲۸ .

تهران، بی‌نا، ۱۳۲۹
 فریزر، جیمز بیلی : سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری، تهران، نوس، ۱۳۶۲
 فلاندن، اوژن ناپلئون : سفرنامه اوژن فلاندن در سال‌های ۱۸۲۰-۱۸۲۱، ترجمه حسین نور صادقی، تهران، اشراقی، ۱۳۵۶
 فن و هنر (مهندسین مشاور) : مرکز تجاری زعفرانیه تیریز، تیریز، وزارت مسکن و شهرسازی، اداره کل مسکن و شهرسازی استان آذربایجان شرقی، ۱۳۵۷
 فورویه، ژوان : سه سال در دربار ایران، ترجمه عباس اقبال، تهران، انتشارات علمی، ۱۳۶۳
 فیودورکوف، سارون : سفرنامه سارون فیودورکوف، ۱۸۳۲-۱۸۳۵ م. (فوت فتحعلی شاه به سلطنت رسیدن محمد میرزا و سقوط قائم مقام)، ترجمه اسکندر ذبیحیان، تهران، انتشارات فکر روز، ۱۳۷۲
 گازی : سفرنامه گازی، ترجمه دکتر عباس نجوانی و عبدالعلی کارنگ، تیریز، اداره کل فرهنگ و هنر استان آذربایجان شرقی، ۱۳۲۸
 گوزن، جرج مان : ایران، ترجمه و اقتباس علی جواهر کلام، ۲ جلد، تهران، انتشارات ابن سینا، ۱۳۳۰
 گوزن، جرج مان : ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید مازندرانی، ۲ ج. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷
 کلاویخو : سفرنامه کلاویخو، ترجمه مسعود رجب‌نیا، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۶
 کتاریش، آمبروسو : سفرنامه کتاریش، ترجمه قدرت الله روشنی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۲۹
 کونزبوت، موریس دو : مسافرت به ایران، به منیعت سفیر کبیر روسیه در سال ۱۸۱۷ م، ترجمه محمود هدایت، تهران، جاویدان، ۱۳۶۵
 گسرمودی، عبدالفتاح : سفرنامه حسین خان آجودانباشی (نظام الدوله)، نوشته میرزا عبدالفتاح

گرمودی، تألیف محمد مشیری، تهران، علمی، ۱۳۲۷
 گروه، هوگو : سفرنامه گروه، ترجمه مجید جلیلودن، تهران، نشر مرکز، ۱۳۶۹
 سازکوپولو : سفرنامه سازکوپولو، معروف به ایل میلیونه، ترجمه س. منصور سجادی، آنجلادی جوانی رومانو، تهران، گویش، ۱۳۶۳
 مراغه‌ای، حاج زین‌العابدین : سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ و پابلائی تعصب او، به کوشش باقر مومنی، تهران، نشر اندیشه، ۱۳۵۳
 منکسور، محمدجواد : تاریخ تیریز تا پایان قرن نوزدهم هجری، تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۲
 میرزا صالح شیرازی : سفرنامه میرزا صالح شیرازی، تصحیح و دوباره نویسی محمد شهرستانی، تهران، انتشارات روزن، ۱۳۲۷
 میتورسکی، ولادیمیر : تاریخ تیریز، ترجمه و تحشبه عبدالعلی کارنگ، تیریز، کتابفروشی تهران، ۱۳۳۷
 نادر میرزا : تاریخ و جغرافی دارالسلطنه تیریز، نگارش لسان‌المنک، تهران، اقبال، ۱۳۲۳
 ناصرالدین شاه : روزنامه خاطرات ناصرالدین‌شاه در سفر سوم فرنگستان، به کوشش دکتر محمد اسماعیل رشوانی و فاطمه قاضیها، تهران، انتشارات سازمان اسناد ملی ایران با همکاری موسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۶۹
 نظام العلماء، رفیع الدین بن علی اصغر : سفرنامه رشوی تیریز، دارالسلطنه، ۱۳۲۲، ق. ۱
 نیکیتین، باسیل : ایرانی که من شناختم، خاطرات و سفرنامه موسیو، نیکیتین، قنسول سابق روس در ایران، ترجمه علی محمد فره‌وشی، تهران، کانون معرفت، ۱۳۵۶
 وامبری، آرمینیوس : زندگی و سفرهای وامبری، دنباله سیاحت درویشی دووغبین، ترجمه محمد حسین آریا، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۲
 ویشارد، جان : بیست سال در ایران، ترجمه علی

بیرنیا، تهران، انتشارات نوین، ۱۳۶۳
 هذین، سون : کویرهای ایران، ترجمه پرویز رحیمی، تهران، نوکا، ۱۳۵۵

تخت جمشید :

اشمیت، اریش فردریک : تخت جمشید (بناها، نقش‌ها، نیشته‌ها)، ترجمه عبدالله فریاز، تهران، فرانکلین و امیرکبیر، ۱۳۳۳
 انجمن آثار ملی (تهران) : کشف الواح تاریخی، سند بنای تخت جمشید، تهران، بی‌نا، ۱۳۱۲
 ایران، وزارت فرهنگ و هنر، اداره کل موزه‌ها و حفظ بناهای تاریخی : راهنمای پارسه گد و نقش رجب و نقش رستم و تخت جمشید، بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا
 بروکشن، هیزیش : سفری به دربار سلطان صاحبقران (۱۸۶۱-۱۸۵۹ م.)، ترجمه کردبچه، ۲ جلد، تهران، اطلاعات، ۱۳۶۷
 بصیری، حسین : راهنمای تخت جمشید، دارای آثار تخت جمشید، نقش رستم، پاسارگاد (مشهد مرغاب)، نقش رجب، تهران، وزارت فرهنگ، ۱۳۲۵
 سلوشر، ویپریت فنون : سفرنامه سلوشر، ترجمه کیکاوس جهانداری، تهران، خوارزمی، ۱۳۶۳
 سیات پسر، بهروز : تخت جمشید و تشریح حجاری‌های پلکان آپادانا، پایان‌نامه تحصیلی، شیراز، دانشگاه بهلوی، ۱۳۲۸
 پانتینجر، هنری : سفرنامه پانتینجر، مسافرت سند و بلوچستان، اوضاع جغرافیایی و تاریخی، بسا یک نقشه، ترجمه شاهپور گودرزی، تهران، دهخدا، ۱۳۲۸
 پرونو، موریس : در زیر آسمان ایران، ترجمه کاظم عمادی، تهران، علمی، ۱۳۲۲
 نسیمی، محمدحسین : مأموریت ادبی، یا از خوانسار تا شیراز، تهران، اشرفی، ۱۳۲۹
 توللی، ایرج : تخت جمشید، پایان‌نامه تحصیلی، شیراز، دانشگاه بهلوی، ۱۳۲۲

تهران، خاور، ۱۳۰۳
 کارری: سفرنامه کارری، ترجمه دکتر عباس نخجوانی و عبدالعلی کارنگ، تیریز، اداره کل فرهنگ و هنر استان آذربایجان شرقی، ۱۳۲۸
 کرزن، جرح مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید مازندرانی، ۲ ج. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷
 مصطفوی، محمدتقی: اقلیم پارس، تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۲۳
 مصطفوی، محمدتقی: الواح گلی تخت جمشید، تهران، بی نا، ۱۳۳۹
 مصطفوی، محمدتقی (و) علی سامی: تخت جمشید، شیراز، بی نا، ۱۳۳۲
 مصطفوی، محمدتقی: شرح اجمالی آثار تخت جمشید، تهران، بی نا، ۱۳۳۰
 مقتدر، غلامحسین: اسرار تخت جمشید، تهران، بی نا، ۱۳۳۵
 نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج فارس، بی جا، بی نا، بی نا.
 نیپور، کارستن: سفرنامه کارستن نیپور، ترجمه پرویز رحبی، تهران، نوکا، ۱۳۲۵
 والرژ، گرگد: نقوش اقوام شاهنشاهی هخامنشی بنابر حجاری‌های تخت جمشید، ترجمه دورا اسمو داوع و شاپور شهبازی، شیراز، دانشگاه بهلوی، ۱۳۵۳
 وامسیری، آرمینیوس: زندگی و سفرهای وامسیری، دنباله سیاحت دویشی دووین، ترجمه محمد حسین آریا، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۲
 هرتسفلد، ارنست: پرس پلیس معروف به تخت جمشید، ترجمه مجتبی مینوی، برلن، ۱۳۰۷
 هرتسفلد، ارنست: راپرت درباره حالت کنونی اطلال شهر پارسه (پرسپولیس) معروف به تخت جمشید، ترجمه مجتبی مینوی، برلین، بی نا، ۱۹۲۸ م.

سامی، علی: پایتخت‌های شاهنشاهان هخامنشی (شوش، هگمتانه)، شیراز، دانشگاه بهلوی، ۱۳۲۸
 سامی، علی: شیراز، اثر سعدی و حافظ و گل و بلبل، شیراز، کانون دانش پارس، ۱۳۳۷
 سامی، علی: کاوش‌های دوازده ساله بنگاه علمی تخت جمشید در نقاط مختلف تاریخی، تهران، بی نا، ۱۳۳۰
 سامی، علی: گزارش‌های باستانشناسی، جلد چهارم، حفاری و خاکبرداری و تعمیرات پاسارگاد و تخت جمشید، از ۱۳۳۱ تا ۱۳۳۸، شیراز، بی نا، بی نا.
 سدیدالسلطنه مینابی بندرعباسی، محمدعلی خان: سفرنامه سدید السلطنه، «التدقیق فی سیر الطریق»، تصحیح و تحشیه احمد اقتداری، تهران، بهنشر، ۱۳۶۲
 شاردن، ژان: دایرة المعارف تمدن ایران، سیاحت نامه شاردن، ترجمه محمد عباسی، ۷ جلد، تهران، امیرکبیر، ۱۳۳۵-۱۳۳۵
 شهبازی، ع. شاپور: شرح مصور تخت جمشید، تهران، انتشارات بنیاد تحقیقات هخامنشی، ۱۳۵۵
 شهبازی، ع. شاپور: جهانداری داریوش بزرگ، شیراز، انتشارات دانشگاه بهلوی شیراز، ۱۳۵۰
 عمیدنوری، ابوالحسن: تخت جمشید، تهران، موسسه خاور، ۱۳۱۰
 قرانکلین، ویلیام: مشاهدات سفر از بنگال به ایران در سال‌های ۱۷۸۷-۱۷۸۶ م.، با شرح مختصری در باره ویرانه‌های تخت جمشید و رویدادهای جالب دیگر، ترجمه محسن جاویدان، تهران، مرکز تحقیقات تاریخی، ۱۳۵۸
 فلاندن، اوژن ناپلئون: سفرنامه اوژن فالاندن در سال‌های ۱۸۲۰-۱۸۲۱، ترجمه حسین نور صادقی، تهران، اشراقی، ۱۳۵۶
 فیثاغورس: سیاحتنامه فیثاغورس در ایران، ترجمه یوسف اعتصامی (اعتصام الملک)، تهران، مطبوعه مجلس، ۱۳۱۴
 قسویم: داریوشنامه یا سابقه الواح تخت جمشید،

تیلیا، آن‌بریت: بررسی و مرمت در تخت جمشید و دیگر اماکن باستانی فارس، رم، ایزموتو، ۱۹۷۲ م.
 جکسن، ابراهم و ویلیامز: سفرنامه جکسن، ایران در گذشته و حال، ترجمه منوچهر امیری و فریدون بدره‌ای، تهران، خوارزمی، ۱۳۵۷
 چریکف، مسیو: سیاحت‌نامه مسیو چریکف، ترجمه آیکار مسیحی، به کوشش علی اصغر عمران، تهران، جیبی، ۱۳۵۸
 دود، یارون: سفرنامه لوستان و خوزستان، ترجمه محمد حسین آریا، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۱
 دو سفرنامه از جنوب ایران در سال‌های ۱۲۵۶ ه. ق. ۱۳۰۷ ه. ق.، به تصحیح و اهتمام سیدعلی آل‌داود، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۸
 دیولانوا، مادام ژان: سفرنامه ایران، کلد، شوش، ترجمه علی محمد فیوشی، به کوشش بهرام فیوشی، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۲
 دیولانوا، مادام ژان: سفرنامه، خاطرات کاوش‌های باستانشناسی شوش ۱۸۸۴-۱۸۸۶، ترجمه ابرج فیوشی، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۹
 رابش فون، اشمیت: تخت جمشید، ترجمه عبدالله فریار و ...، تهران، بی نا، ۱۳۴۲
 ریچارد، فردریک چارلز: سفرنامه فردریچارد، ترجمه مهین دخت صبا، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۳
 ژاک: سیاحتنامه دکتر ژاک آمریکایی، ترجمه عبدالحسین ایشی یزدی، تهران، انتشارات کتابفروشی مرکزی، ۱۳۰۶
 سامی، علی: پارس در عهد باستان، شیراز، محمدی، ۱۳۲۲
 سامی، علی: پارسه (تخت جمشید)، شیراز، بی نا، ۱۳۵۱
 سامی، علی: پاسارگاد یا قدیمی‌ترین پایتخت کشور شاهنشاهی ایران، با مقدمه سعید نقیسی، شیراز، معرفت، ۱۳۳۰

تخت سلیمان :

جکسن، ابراهم و. ویلیامز : سفرنامه جکسن، ایران در گذشته و حال، ترجمه منوچهر امیری و فریدون بزرده‌ای، تهران، خوارزمی، ۱۳۵۷

دو سفرنامه از جنوب ایران در سال‌های ۱۲۵۶ ه. ق. - ۱۳۰۷ ه. ق.، به تصحیح و اهتمام سیدعلی آل‌داود، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۸

دیباج، اسماعیل : راهنمای آثار تاریخی و کاوش‌های علمی در تپه حسنلو، تخت سلیمان و قره تپه، تبریز، بی‌نا، ۱۳۳۹

دیولاقوا، سادام ژان : سفرنامه ایران، گلده، شوش، ترجمه علی محمد قزوینی، به کوشش بهرام قزوینی، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۲

سرفراز، علی اکبر (و) محمد یوسف کیانی : تخت سلیمان، تبریز، دانشگاه تبریز، موسسه تاریخ و فرهنگ ایران، ۱۳۳۷

موسوی، سیدمحمد : راهنمای تخت سلیمان، تهران، مرکز باستان‌شناسی ایران، ۱۳۶۵

هوف، دیتریش : تخت سلیمان، ترجمه فرامرز نجد سمعی، در شهرهای ایران، ج ۳، به کوشش محمد یوسف کیانی، تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۷

تربت جام :

بذری، علی : بررسی مسایل جغرافیایی شهر تربت جام، پایان‌نامه تحصیلی، مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۵۸-۱۳۵۷

رسایی، حسین : در حاشیه، سفرنامه، تهران، کتاب سرا، گروه آزاد ایران‌شناسی، ۱۳۵۲

صالحی کساحکی، احمد : معماری ایران در شرق خراسان (تربت جام و تایباد)، پایان‌نامه تحصیلی، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۲

سرافرازا (مهندسین مشاور) : طرح توسعه و عمران شهرستان تربت جام، گزارش طرح جامع شهر تربت جام، مشهد، وزارت مسکن و شهرسازی، اداره کل

مسکن و شهرسازی استان خراسان، ۱۳۶۲

مهاجرانس، مصطفی : بررسی اقتصادی - اجتماعی روستاهای تربت جام، تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی و تعاون، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۲۸

میرزا سراج‌الدین حاجی میرزا عبدالرئوف : سفرنامه‌ی تحف بخارا، با مقدمه‌ای از دکتر محمد اسدیان، تهران، انتشارات بوعلی، ۱۳۶۹

تربت حیدریه :

ابن بطوطه : سفرنامه ابن بطوطه، ترجمه محمد علی موحد، تهران، نگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۹

بسانین همشی، غلامحسین : بررسی اقتصادی - اجتماعی روستاهای تربت حیدریه، تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی و تعاون، مؤسسه مطالعات تحقیقات اجتماعی، ۱۳۴۹

رسائل، حسین : در حاشیه، سفرنامه، تهران، کتابسرا، گروه آزاد ایران‌شناسی، ۱۳۵۲

فروغیان، عباس : جغرافیای شهرستان تربت حیدریه، پایان‌نامه تحصیلی، مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۲۲-۱۳۴۱

فروغیان، عباس : در باره جغرافیای تربت حیدریه، پایان‌نامه تحصیلی، مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۲۱-۱۳۲۰

نابینی، میرزا علی خان : گزارش کویر، سفرنامه صفاء السالطنه (تحفه الفقراء)، به اهتمام محمد گلین، تهران، اطلاعات، ۱۳۶۶

پست، چارلز ادوارد : سفرنامه خراسان و سیستان، ترجمه قدرت الله روشنی زعفرانلو و مهرداد رهبری، تهران، انتشارات بردان، ۱۳۶۵

ترشیز - کاشمر**ترکمن چای :**

حسینعلی قره آغاچ، حسین : نگاهی به ترکمن چای، بی‌جا، ناشر مؤلف، ۱۳۶۵

تفت :

احمدی، محمدحسین : جغرافیای تفت، پایان‌نامه تحصیلی، اصفهان، دانشگاه اصفهان، ۱۳۵۷

مک گرگر، سس‌ام : شرح سفری به ایالت خراسان، ترجمه مجید مهدی زاده، مشهد، معاونت فرهنگی استان قدس، ۱۳۶۶

تفرش :

جغرافیای تفرش : تهران، بی‌نا، ۱۳۱۶ ه. ق. سیدی قمی تفرشی، مرتضی : سیری در جغرافیای تاریخی تفرش و آستیان، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۱

تکاب :

محبوبی، جمشید : نگاهی به تاریخ و جغرافیای میاندوآب و تکاب و شاهین دژ، بی‌جا، انتشارات پروین، ۱۳۷۰

تنکابن (شهباز) :

ثابت، حسینعلی : شهباز، شهباز کعبه بزرگداشت جشن‌های دوهزار و پانصد ساله شاهنشاهی، ۱۳۵۱

داینو، هیاسین لونی : سفرنامه مازندران و استرآباد، ترجمه غلامعلی وحید مازندرانی، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۵

سامانی، اصغر : اروض طبیعی، اقتصادی و اجتماعی شهباز، پایان‌نامه تحصیلی، تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی، ۲۳-۱۳۲۲

شهبوار: بندر انزلی، چاپ توانا، ۱۳۵۱
متوفی، عنایت الله: جغرافیای شهرستان شهبوار،
پایان نامه تحصیلی، اصفهان، دانشگاه اصفهان، گروه
جغرافیا، ۱۳۵۰

مکنزی، چارلز فرانسیس: سفرنامه شمال، گزارش
اولین کنسول انگلیس در رشت، از سفر به مازندران و
استرآباد، ترجمه منصوره اتحادیه (نظام مافی)، تهران،
نشرگستر، ۱۳۵۹

ملکونف: سفر ملکونف به سواحل جنوبی دریای
خزر، تصحیح، تکمیل و ترجمه مسعود گلزاری-
تهران، دادجو، ۱۳۶۲

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به مازندران،
تهران، محمد صنیع الدوله، ۱۲۹۲ ه. ق.

وکیلی، ایرج: منوگرافی شهرستان شهبوار، پایان نامه
تحصیلی، تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم
اجتماعی، بی تا.

یوسفی نیا، علی اصغر: تاریخ ننگابن، تهران، قطره،
۱۳۷۰

توس — طوس

تون — فردوس

تویسرکان:

حزین لاهیجی: سفرنامه حزین، پیراسته و گوناگونی شده
به وسیله محمد ملایری، تهران، بنیاد، ۱۳۴۲
مقدم گل محمدی، محمد: تویسرکان، سیبری در
اوضاع طبیعی، تاریخی و اجتماعی، جلد اول
تهران، بی تا، ۱۳۷۱

ناصرالدین شاه: روزنامه سفر از طهران الی کربلا و
نجف و سایر اماکن مطهره در سنه ۱۲۸۷ ه. ق.
چاپ سنگی.

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به عراق و بلاد

مرکزی ایران، تهران، محمد اعتماد السلطنه، چاپ
سنگی، ۱۳۱۱ ه. ق.

تهران:

آنک (مهندسین مشاور): بررسی اجمالی طرح احیاء
فرهنگی مرکز تاریخی تهران، تهران، وزارت مسکن و
شهرداری، دفتر معاونت شهرداری و معماری،
۱۳۶۶

آنک (مهندسین مشاور): بررسی طرح جامع شهر
تهران، مصوب آذرماه ۱۳۲۷، تهران، وزارت مسکن
و شهرداری، معاونت شهرداری و معماری، ۱۳۶۶

آنک (مهندسین مشاور): مقدمه و تاریخچه شهر
تهران، تهران، وزارت مسکن و شهرداری، معاونت
شهرداری و معماری، ۱۳۶۶

آلمانی، هانری رنه دو: سفرنامه از خراسان تا
بختیاری، مشتمل بر طرز زندگی، آداب و رسوم،
اوضاع اداری، اجتماعی، اقتصادی، فلاحی و صنایع

ایران از زمان قدیم تا پایان سلطنت قاجاریه، ترجمه
فره وشی (مترجم همایون)، تهران، ابن سینا، امیرکبیر،
۱۳۳۵

ادیب المعالک، عبدالعلی: دافع الغرور، یا روزنامه
سفر آذربایجان، به کوشش ایرج افشار، تهران،
خوارزمی، ۱۳۲۹

ادیب صابری، فروغ: تاریخچه بازار تهران، تهران،
بی جا، ۱۳۶۲

ارفع، رضا (ارفع الدوله): ایران دیروز، خاطرات
پرنس ارفع (ارفع الدوله)، تهران، وزارت فرهنگ و
هنر، ۱۳۲۵

انه، کلود: اوراق ایرانی، خاطرات سفر کلود انه در
آغاز مشروطیت، ترجمه ایرج پروشانی، تهران،
انتشارات معین، ۱۳۶۸

انه، کلود: گل های سرخ اصفهان، ایران با اتومبیل،
سفرنامه کلود انه، ترجمه فضل الله جلوه، بی جا، نشر
روایت، ۱۳۷۰

اوتر، ژان: سفرنامه ژان اوتر، «عصر نادر شاه»، ترجمه
علی اقبالی، تهران، جاویدان، ۱۳۶۶

اورسل، لرنست: سفرنامه اورسل، ۱۸۸۲ م. ترجمه
علی اصغر سعیدی، تهران، زوار، ۱۳۵۳

اولیویه: سفرنامه اولیویه، تاریخ اجتماعی - اقتصادی
ایران در دوران آغازین عصر قاجار، ترجمه محمد
طاهر میرزا، تصحیح و حواشی دکتر غلامرضا
ورهرام، تهران، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۱

ایران، سازمان برنامه و بودجه استان تهران: گزارش
وضع موجود اقتصادی، اجتماعی استان تهران
تهران، سازمان برنامه و بودجه استان تهران، ۱۳۶۱

ایران، سازمان برنامه و بودجه مدیریت امور عمران
شهری و مسکن: با تهران چه باید کرد؟ تهران، بی جا،
۱۳۶۸

ایران، سازمان برنامه و بودجه، مرکز آثار ایران: گزارش
اجمالی در باره تهران، وضع موجود و پیشنهادات
تهران، سازمان برنامه و بودجه، مرکز آمار ایران،
۱۳۵۶

ایران، وزارت آموزش و پرورش: جغرافیای استان
تهران، ضمیمه جغرافیای ایران، مخصوص دانش
آموزان سال دوم دبیرستان های استان تهران، تهران،
سازمان کتابهای درسی، ۱۳۶۳

ایران، وزارت اطلاعات و جهانگردی: راهنمای
تهران، تهران، وزارت اطلاعات و جهانگردی، ۱۳۵۵

ایران، وزارت جنگ، دایره جغرافیایی ارتش: راهنمای
شهر تهران، دایره جغرافیایی ارتش، ۱۳۳۰

ایران، وزارت فرهنگ هنر مرکز مطالعات و هماهنگی
فرهنگی: اطلس فرهنگی شهر تهران، تهران، مرکز
مطالعات و هماهنگی فرهنگی، شورای عالی فرهنگ
و هنر، ۱۳۵۵.

ایسران وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مؤسسه
مطالعات و تحقیقات فرهنگی: مطالعات جامعه
شناسی شهر تهران «مسکن»، زیر نظر محمود
طسالقانی، تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات
فرهنگی، ۱۳۶۹

ساختاری. ه: از شهر تهران چه می‌دانیم؟ تهران، صائب ۱۳۲۵

سازنده، الکساندر: سفر بارنز، سفر به ایران در عهد فتحعلی شاه قاجار. ترجمه حسن سلطانی فر. مشهد، معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۶

بایندر، هانری: سفرنامه هانری بایندر، کردستان، بین‌النهرین و ایران. ترجمه کرمانت الله افسر. تهران، انتشارات فرهنگسرا (پساوولی)، ۱۳۷۰

براون، ادوارد گرانویل: یک سال در میان ایرانیان، مطالعاتی در خصوص وضع زندگی و اخلاق و روحیات ملت ... ترجمه و حواشی به قلم ذبیح‌الله منصوری. تهران، معرفت، ۱۳۲۲

بروکشن، هینریش: سفری به دربار سلطان صاحبقران (۱۸۶۱-۱۸۵۹ م.)، ترجمه کردیچه، ۲ جلد. تهران، اطلاعات، ۱۳۶۷

بلاغی، نایینی، سید عبدالحجّه حبیبی: تاریخ تهران. قم، اداره آموزش و پرورش قم، ۱۳۵۰

بی، گرتود: تصویرهایی از ایران، ترجمه بزرگمهر ریاحی. تهران، خوارزمی، ۱۳۶۳

بیلوشو، ویسیرت فون: سفرنامه بیلوشو، ترجمه کیباکوس جهاننداری. تهران، خوارزمی، ۱۳۶۳

بن‌تان، چارلز آگوست: سفرنامه بن‌تان، ترجمه منصوره اتحادیه (نظام مافی). تهران، بی‌نا، ۱۳۵۲

بنجامین، ساموئل گرین ویلز: خاطرات و سفرنامه ساموئل گرین ویلز بنجامین، نخستین سفیر ایالات متحده آمریکا در ایران به سال ۱۸۸۳-۱۸۸۵ م. به اهتمام رضا زاده ملک. تهران، بی‌نا، ۱۳۶۳

بهبهانی، آذربخت: بررسی شهر تهران و قم از نقطه نظر قدمت تاریخی، فرم جمعیتی، موقعیت جغرافیایی و چگونگی گسترش این دو شهر. تهران، سازمان برنامه و بودجه، ۱۳۶۱

پولاک، باکوب ادوارد: سفرنامه پولاک، ایران و ایرانیان، ترجمه کیباکوس جهاننداری. تهران، خوارزمی، ۱۳۶۱

تاینده گنابادی، سلطان حسین: خاطرات سفر حج، به

مباشرت حبه‌الله جذبی. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۷

تیره‌زل، آلفونس: یادداشت‌های ژنرال تیره‌زل در سفر ایران، راجع به سال‌های ۱۷۸۰-۱۸۱۲، ترجمه عباس اقبال. تهران، پساوولی، ۱۳۶۱

تهران: گرد آورنده انتشارات ارغنون، تهران، ارغنون، ۱۳۲۷

جکسن، ابراهم و، ویلیامز: سفرنامه جکسن، ایران در گذشته و حال، ترجمه منوچهر امیری و فریدون بدره‌ای. تهران، خوارزمی، ۱۳۵۷

حواهرالکلام، عبدالعزیز: تاریخ تهران، با تقریظ مرحوم علامه محمد قزوینی. تهران، کتابخانه منوچهری، ۱۳۵۷

جسودت، حسین: تهران در گذشته نزدیک از زمان شاملی گفترهایی سودمند، تهران، بی‌نا، ۱۳۵۶

حزین لاهیجی، محمدعلی: سفرنامه حزین، پیراسته و کوناه شده به وسيله محمد ملاپری. تهران، بنیاده ۱۳۲۲

حسن بیگی، م: تهران قدیم، تهران ققنوس، ۱۳۶۶

حسین خانی، ناصر: برنامه مطالعاتی روند نوسازی شهری تهران، پایان نامه تحصیلی، تهران، دانشگاه شهیدبهشتی، دانشکده معماری و شهرسازی، ۵۲-۱۳۵۱

خلیلی عراقی، منصور: ساخت عوامل مؤثر در گسترش بی‌رویه شهر تهران، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۷

دانشگاه تهران: اطلس تهران، تجهیزات شهری و اوقات فراغت در تهران. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۲۸

دپلنول، گراوبه: مطالعاتی در باره جغرافیای انسانی شمال ایران، ترجمه سیروس سهامی. مشهد، دانشگاه فردوسی، ۱۳۵۸

دروویلی، گاسپار: سفرنامه دروویلی، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شایو، ۱۳۶۷

دلواله، پیتر: سفرنامه پیتر دلواله (قسمت مربوط به ایران)، ترجمه و شرح و حواشی از شجاع‌الدین

شفا تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۸

دوراند، سرمورتیمر: سفرنامه دوراند، ترجمه علی محمد ساکی. خرم‌آباد، انتشارات محمدی، ۱۳۲۶

دیو سالار، علی: بخشی از تاریخ مشروطیت، یادداشت‌های تاریخی راجع به فتح تهران و اردوی برقی، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۶

دیولاقوا، مادام ژان: سفرنامه ایران، کلد، شوش، ترجمه علی محمدفروشی، به گوشش بهرام فروشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۲

ذکاء، بهیمی: تاریخچه ساختمان‌های ارگ سلطنتی تهران و راهنمای کاخ گلستان، تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۲۹

ذکاء، یحیی (و) سمسار، محمد حسن: تهران در تصویر، تهران، سروش، ۱۳۶۹

ذوالقدر، اکبر (و) بهاء، علی (و) عقاری، داریوش: تحولات اجتماعی از قرن سیزدهم و تأثیر آن در گسترش شهر تهران، پایان‌نامه تحصیلی، تهران، دانشگاه شهیدبهشتی، دانشکده معماری و شهرسازی، بی‌نا.

راهنمای تهران (تهران دایرکتوری): تهران، سازمان پژوهش، ۱۳۲۷

رایس، کلارا کولیور: سفرنامه کلارا کولیور رایس، زنان ایرانی و راه رسم زندگی آنان، ترجمه دکتر اسداله آزاد، مشهد، معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۶

رزم آراء، حسینعلی (و) دیگران: راهنمای شهر تهران، تهران، نشریه دایره جغرافیایی ارتش، ۱۳۳۰

رشدیه، سعدالدین: شهرسازی و طرح ریزی شهر تهران، تهران، شهرداری‌های ایران، ۱۳۲۳

رفیعی، مینو: مسکن و درآمد در تهران گذشته، حال، آینده. تهران، وزارت مسکن و شهرسازی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری، ۱۳۶۸

روزن، مادفون: سفری به دور ایران، ترجمه علی محمد عبادی. تهران، پازنگ، ۱۳۶۹

ریچارد، فردریک چارلز: سفرنامه فرد ریچارد، ترجمه

مهمین دخت صبا. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۳

زواش. ح م: تهران در گذرگاه تاریخ. تهران، نشر انارک، ۱۳۷۰

ژاک: سباحت نامه دکتر ژاک آمیکایر. ترجمه عبدالحمین آیتی بزوی. تهران، انتشارات کتابفروشی مرکزی، ۱۳۰۶

ژوبر، پیرآمده امیلین پیروپ: سافرت در ایران و ارمنستان. به انضمام جزوه‌ای در باره گیلان و مازندران. ترجمه علیقلی اعتماد مقدم. تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۲۷

سازمان اسناد ملی ایران: کتابخانه دفتر دوم. به مناسبت دوپستیمین سال مرکزیت طهران. تهران، سازمان اسناد ملی ایران (دفتر پژوهش و تحقیقات)، ۱۳۶۸

سازمان جلب سیاحان: راهنمای همدان، قزوین، قم، تهران. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۲

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس. یا ده هزار مایلی در ایران. ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

سایکس، سرپرسی: هشت سال در ایران. ترجمه حسین سعادت نوری. اصفهان، احمد عرفان، ۱۳۱۵

سیدالسلطنه مناب بنده عباسی. محمدعلی حان: سفرنامه سیدالسلطنه، والتدقیق فی سیر الطریق. تصحیح و تحشیه احمد اقتداری. تهران، بهنشر، ۱۳۶۲

سوابی. حسین بن عبدالله: مخزن الوقایع، شرح مأموریت و مسافرت فرخ خان امین الدوله. به کوشش کسریم اصفهانیان و قدرت الله روشنی (زعفرانلو). تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۲

سورسی، گننت لوزان دو: ایران در سال ۱۸۳۹-۱۸۴۰م. (۱۲۵۵-۱۲۵۶ ه.ق.). سفارت فوق العاده گننت دوسرسی. ترجمه دکتر احسان اشراقی. تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۲

سرن، کارولا: آدام‌ها و آیین‌ها در ایران. ترجمه

علی اصغر سعیدی. تهران، زوار، ۱۳۶۲

سعدزادگان، سیروس (و) اتحادیه، منصوره: آمار دارالخلافه تهران (اسنادی از تاریخ اجتماعی تهران در عصر قاجار)، ۱۲۶۹ هجری قمری. تهران، نشر تاریخ ایران، ۱۳۶۸

سمسار. محمد حسین: و شهر تهران. در نظری اجمالی به شهرتیشی و شهرسازی در ایران، به کوشش محمد یوسف کیانی. تهران، بی‌نا، ۱۳۶۵

سپار بررس مسایل اجتماعی شهر تهران، تهران، ۱۳۶۱: سخت‌رانی‌ها و گزارش‌ها در نخستین سمینار بررسی مسایل اجتماعی شهر تهران. تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۶۳

سولتیکف، پرنس الکسر: سافرت به ایران. ترجمه دکتر محسن صبا. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۵

سیاح محلاتی، حاج محمدعلی: خاطرات حاج سیاح یادوره خوف و وحشت. به کوشش حمید سیاح. تهران، خوارزمی، ۱۳۵۶

سیف الدوله، سلطان محمد: سفرنامه سیف الدوله. به تصحیح و تحشیه علی اکبر خداپرست. تهران، نشر نی، ۱۳۶۲

سارستان (مهندسین مشاور): گزارش مقدماتی بررسی مسایل مربوط به انتقال مرکز اداری سیاسی کشور. تهران، وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۶۸

شهریانی گل کشور: راهنمای شهر تهران. تهران، شهریانی گل کشور، دایره جغرافیایی ستاد ارتش، ۱۳۲۸

شهرداری تهران: تهران پایتخت شاهنشاهی ایران. تهران، اداره کل روابط عمومی شهرداری تهران، ۱۳۶۵

شهرداری تهران: راهنمای تهران. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۲

شهرداری تهران: نگرشی بر مسایل شهری و معضلات بحرانی تهران بزرگ. تهران، اداره کل برنامه‌ریزی و طرح‌های شهرسازی، بی‌نا.

شیل، لیدی: خاطرات لیدی شیل. ترجمه حسین

ابوترابیان. تهران نشر نو، ۱۳۶۲

شهری، جعفر: تاریخ اجتماعی تهران در قرن سیزدهم. تهران، مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۶۹

شهری، جعفر: تهران قدیم. گوشه‌ای از تاریخ اجتماعی. تهران، امیرکبیر، ۱۳۵۷

شیرازی، میرزا صالح: مجموعه سفرنامه‌های میرزا صالح شیرازی. کتاب اول، سفرنامه اصفهان، کاشان، قم. تهران (۱۳۲۷ ه.ق.). کتاب دوم سفرنامه فرنگ، وقایع رفتن به اردوی روسیه، تصحیح و توضیح از غلامحسین میرزا صالح. تهران، نشر تاریخ ایران، ۱۳۶۲

شیرزادی، علی اصغر: نخسته در غبار. تهران، اطلاعات، ۱۳۶۶

شیروانی، زین العابدین بن اسکندر: ریاض السیاحه. تصحیح، مقابله و مقدمه از جعفر حامد ربانی. تهران، انتشارات سعدی، ۱۳۳۹

صاحب جواهر، عبدالعزیز: تاریخ طهران. با تقریظ علامه محمد قزوینی و با ضمیمه جدید. تهران، کتابخانه منوچهری، ۱۳۵۷

صحیحی، حبیب الله: احصائیه شهر تهران (۱۳۰۰-۱۳۰۳ ش). تهران، بی‌نا، ۱۳۰۳

صفامنش، کامران: بررسی اجمالی طرح احیاء فرهنگی مرکز تاریخی تهران. تهران، وزارت مسکن و شهرسازی، معاونت مسکن و شهرسازی، ۱۳۶۶

عبدالعزیز فرمانفرمایان (مهندسین مشاور) و مؤسسه ویکتورگرویس (مهندسین مشاور): طرح جامع تهران. تهران، سازمان برنامه، بی‌نا.

عبیرت نسایینی، سحمدعلی: تهران. به اهتمام محمدعلی ناصح. تهران، کتابخانه شهشانی، ۱۳۱۵

فرووزین، طهمورث: شمیران در دوران انقلاب (سابق). تهران، بی‌نا، ۱۳۵۳

فرهنگ، محمدرضا (و) جولانی: تهران. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۸

فریزر، جیمزبیلی : سفرنامه فریزر، معروف به سفر زمستانی، ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۲

فلاندن، اوژن ناپلئون : سفرنامه اوژن فلاندن به ایران در سال‌های ۱۸۴۰-۱۸۲۱ م. ترجمه حسین نورصادقی. تهران، اشرافی، ۱۳۵۶

فوریه، ژوان : سه سال در دربار ایران، ترجمه عباس اقبال. تهران، انتشارات علمی، ۱۳۶۳

فیودورکوف، بارون : سفرنامه بارون فیودورکوف، ۱۸۳۲-۱۸۳۵ میلادی، (سوت فتحعلی شاه به سلطنت رسیدن محمد میرزا و سقوط قائم مقام). ترجمه اسکندر ذیحجیان. تهران، انتشارات فکر روز، ۱۳۷۲

کاساکوفسکی، و.ا. : خاطرات کلنل کاساکوفسکی، ترجمه عباسعلی حلی. تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۴

کاستلو، ویت : تهران، ویراستار میشل پاسیون، ترجمه مهندسین مشاور آتک. تهران، وزارت مکن و شهرسازی، معاونت شهرسازی معماری، ۱۳۶۶

کامبخش فرد، سیف الله : تهران سه هزار و دوپست ساله، براساس کاوش‌های باستان‌شناسی. تهران، فضا، ۱۳۷۰

کتاب تهران : جلد اول، گردآورنده سیما کویان. تهران، انتشارات روشنگران، ۱۳۷۰

کوزن، جرج مان : ایران، ترجمه و اقتباس علی جواهر کلام، ۲ جلد. تهران، انتشارات ابن‌سینا، ۱۳۳۰

کوزن، جرج مان : ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندرانسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کریمان، حسین : تهران در گذشته و حال، تهران، دانشگاه ملی ایران، ۱۳۵۵

کریمان، حسین : جغرافیای تاریخی تهران، تهران، بی‌نا، ۱۳۵۵

کریمان، حسین : قصران (کوهسرا)، مباحث تاریخی و جغرافیایی و اجتماعی و مذهبی و وصف آتشیگاه منطقه کوهستانی ری باستان و تهران کنونی.

طهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۶

کستارینی، آمبروسیو : سفرنامه کستارینی، ترجمه قدرت الله روشنی. تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۹

کوژیو، موریس دو : مسافرت به ایران در معیت سفیر کبیر روسیه در سال ۱۸۱۷ م. ترجمه محمود هدایت. تهران، جاویدان، ۱۳۶۵

گاردان، کنت آلفرد دو : خاطرات مأموریت ژنرال گاردان در ایران، ترجمه استاد عباس اقبال آشتیانی، به کوشش همایون شهیدی. تهران، گزارش فرهنگ و تاریخ ایران، ۱۳۶۲

گزارش ایران به سال ۱۳۰۵ ه.ق. / ۱۸۸۷ م. از یک سیاح روس : ترجمه سیدعبدالله، به اهتمام

محمدرضا نصیری. تهران، طهوری، ۱۳۶۳

گرمودی، میرزا فتح خان : سفرنامه ممسنی یا شرح جریان حکومت طوایف و شولستانات ممسنی و ایلات کهکیلویه در سال ۱۲۶۰-۱۲۶۰، به سعی و

کوشش فتح‌الدین فتاحی. تهران، چاپخانه بانک بازرگانی، ۱۳۴۷

گروته، هورگو : سفرنامه گروته، ترجمه مجید جلیوند. تهران، نشر مرکز، ۱۳۶۹

گوبینو، کنت دو : سه سال در آسیا، سفرنامه کنت دوگوبینو، ۱۸۵۸-۱۸۵۵ م. ترجمه عبدالرضا هوشنگ مهدی. تهران، کتابسرا، ۱۳۶۷

لایسارد، سرواستن هنری : سفرنامه لایسارد، یا ماجراهای اولیه در ایران، ترجمه سهراب امیری. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۷

لونی، پیر : به سوی اصفهان، ترجمه بدرالدین کتابی. اصفهان، نقش جهان، ۱۳۲۶

لیث، فرانسیس آرتور گورنلیوس فوربز : کیش مات، خاطرات مباشر انگلیسی سردار اکرم / فرانسیس فوربزلیث، ترجمه حسین ابوترابیان. تهران، اطلاعات، ۱۳۶۶

ماکس، مریث : ایران، افسانه و واقعیت، خاطرات

سفر به ایران، مترجمان محمد حسین نظری نژاد، محمدتقی اکبری و احمدنمانی. مشهد، معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸

مختاری، پاشالوا : تاریخ هفت ساله پلیس تهران، تهران، بی‌نا، ۱۳۶۲

مراغه‌ای، حاج زین‌العابدین : سیاحت نامه ابراهیم بیگ و یا بلای نعتب او، به کوشش باقر مؤمنی. تهران، نشر اندیشه، ۱۳۵۳

مصطفوی، محمدتقی : آثار تاریخی طهران، جلد اول، اماکن متبرکه، به کوشش میرهائیم محدث. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۶۱

موزر، هنری : سفرنامه ترکستان و ایران (گذری در آسیای مرکزی)، ترجمه علی مترجم (مترجم مخصوص ناصرالدین شاه)، به کوشش محمد گلین. تهران، انتشارات سحر، ۱۳۵۶

مؤسسه گیتاشناسی : اطلس کامل شهر تهران، مقیاس ۱/۱۰۰۰۰. تهران، گیتاشناسی، ۱۳۶۴

مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی : سمینار بررسی مسایل اجتماعی شهر تهران، نخستین

تهران، ۱۳۲۱. سخنرانی‌ها و گزارش‌ها در نخستین سمینار بررسی مسایل اجتماعی تهران، اردیبهشت ماه ۱۳۲۱. تهران، دانشگاه تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، ۱۳۲۳

مهدوی، میرحسین : راهنمای تهران، تهران، سازمان جلب سیاحان، بی‌نا.

میرزا سراج‌الدین، حاجی میرزا عبدالرئوف : سفرنامه‌ی تحف بخارا، با مقدمه‌ای از دکتر محمد اسدیان. تهران، انتشارات بوعلی، ۱۳۶۹

حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۳
 هالینگبری، ویلیام: روزنامه سفر هیئت سرجان ملک
به دوبار ایران در سال‌های ۱۷۹۹ و ۱۸۰۰ و ۱۸۰۱ م.
 ترجمه امیروشنگ امینی. تهران، کتاب سرا، ۱۳۶۳
 هدین، سون: کویرهای ایران. ترجمه پیرویز رجیبی.
 تهران، نوکا، ۱۳۵۵
 هردوان، زاگ: در زیر آفتاب ایران. ترجمه مصطفی
 مهدب. تهران، سپهر، ۱۳۴۴
 هوسه، لوتی امیل دو: سفری به ایران. مجموعه‌ای از
 نقاشی‌های لوتی امیل دو هوسه از مناظر و مردم
 ایران، ۱۲۳۸-۱۲۳۶، گردآورنده مستوچهر
 فرمانفرمائیان. تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۸
 بیرم‌خان، داویدیان: از آنزلی تا تهران. ترجمه نروس
 با مقدمه محمد حسین صدیق. تهران، بابک، ۱۳۵۶
 پکرتگیان، حسین: جغرافیای تاریخی تهران. تهران،
 بی‌نا، ۱۳۲۲

نیکیتین، باسیل: ایرانی که من شناختم، خاطرات و
 سفرنامه موسیو، ب نیکیتین. فنسول سابق روس در
 ایران، ترجمه علی محمد فره‌وشی. تهران، کانون
 معرفت، ۱۳۵۶
 وامبری، آرمینوس: سیاحت درویشی دروغین در
خانات آسیای میانه، ترجمه فتحعلی خواجه نوریان.
 تهران، بی‌نا، ۱۳۶۱
 وامبری، آرمینوس: زندگی و سفرهای وامبری. دنباله
سیاحت درویشی دروغین. ترجمه محمد حسین
 آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی،
 ۱۳۷۲
 وولسن، سادام اس: ایرانیان در گذشته و حال،
 ترجمه آقامیرزا حسین خان انصاری. تهران، نشریات
 مؤسسه خاور، ۱۳۰۹
 ویشارده، جان: بیست سال در ایران. ترجمه علی
 پیرتیا. تهران، انتشارات نوین، ۱۳۶۳
 ویسلز: سفرنامه دکتر ویلز. ایران در یک قرن پیش،
 ترجمه غلامحسین فراگوزلو. تهران، اقبال، ۱۳۶۸
 ویلسن، چارلز جیمز: تاریخ اجتماعی ایران در عهد
قاجاریه. مترجم سیدعبدالله، به گوشش جمشید
 دودانگه (کیانفر)، مهرداد نیکنام. تهران، زرین، ۱۳۶۳
 ویلسن، سرآرنولد تالبوت: سفرنامه ویلسن. یا تاریخ
 سیاسی و اقتصادی جنوب غربی ایران، ترجمه

نسائینی، میرزا علی خان: گزارش کویر. سفرنامه
 صفاءالسلطنه نائینی (تحفه الفقراء). به اهتمام محمد
 گلین. تهران، اطلاعات، ۱۳۶۶
 نجمی، ناصر: ایران قدیم و تهران قدیم. تهران،
 جانزاده، ۱۳۶۲
 نجمی، ناصر: تهران در یکصدسال پیش. تهران،
 ارغوان، ۱۳۶۸
 نجمی، ناصر: دارالخلافه تهران. تهران، زوار، ۱۳۴۸
 نجمی، ناصر: طهران عهدی ناصری. تهران، عطار،
 ۱۳۶۲
 نظام العلماء، رفیع الدین بن علی اصغر: سفرنامه
رضوی. تبریز، دارالسلطنه، ۱۳۲۲ ه.ق.
 نفیسی، سعید: تهران قدیم. تهران، بنگاه ترجمه و
 نشر کتاب، ۱۳۵۳
 نفیسی، سعید: جغرافیای تاریخی تهران. تهران، بی‌نا،
 ۱۳۵۳
 نفیسی، سعید: گفتگوی خانوادگی در باره تهران
قدیم. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۳
 نوایی، عبدالحسین: فتح تهران یا گوشه‌هایی از تاریخ
مشروطیت ایران. تهران، بابک، ۱۳۵۶
 نوردن، هرمان: زیر آسمان ایران. ترجمه سیمن
 سمعی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۵۶
 نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج
فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌نا.
 نیدرماریر، اسکارفن: زیر آفتاب سوزان ایران. ترجمه
 کیکاوس جهانداری. تهران، نشر تاریخ ایران، ۱۳۶۳

